

Z życia naukowego

XVII Wrocławska Konferencja Parazytologiczna „Pro memoriam — Wrocławska Szkoła Parazytologii wczoraj i dziś”, 24 listopada 2006

XVII Parasitological Conference of Wrocław „Pro memoriam — Wrocław parasitological School in the past and nowadays”

W listopadowej atmosferze wspomnień i refleksji nad wrocławską parazytologią z przełomu dwudziestego i dwudziestego pierwszego wieku odbyła się kolejna, już 17. Uniwersytecka Konferencja Parazytologiczna. Tym razem poświęcona została zmarłym profesorom z Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego, naszym mistrzom: Stanisławowi Bednarzowi (1921–2004), Leszkowi Grzywińskiemu (1926–2001), Janinie Janiszewskiej (1899–1985), Krystynie Karmańskiej (1931–2004), Zbigniewowi Kozarowi (1918–1972), Stanisławowi Patykowi (1913–1977), Gustawowi Poluszyńskiemu (1887–1959), Zbigniewowi Stuchlemu (1907–2005), Zenonowi Wachnikowi (1921–1981) i Jadwidze Złotorzyckiej (1926–2002). W kolejności alfabetycznej przedstawiamy poniżej, prezentowane w trakcie Konferencji, posterowe wizerunki tych, którzy pozostawili trwałe i znaczący ślad w naszej pamięci i nauce.

In extenso cytujemy również wystąpienia zaproszonych gości, którzy zabierali głos w pierwszej części Konferencji, prowadzonej przez prof. Hannę Mizgajską-Wiktor, wiceprzewodniczącą PTP, dziekana AWF, zawodowo i prywatnie łącznika poznańsko-wrocławskiej parazytologii.

Prof. em. zw. dr hab. Tadeusz Krupiński¹, wieloletni dziekan Wydziału Nauk Przyrodniczych na Uniwersytecie Wrocławskim, a zarazem gospodarz zabytkowego Collegium Anthropologicum, miejsca naszego konferencyjnego spotkania, zwrócił się do zebranych w następujących słowach:

„Szanowna Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo. Panie prof., prof. Elżbieta Lonc i Anna Okulewicz poprosiły o kilkanaście zdań, które przypominałyby Tych, którzy odeszli, a którzy przyczynili się do organizowania, tworzenia i rozwijania tak ważnej i interesującej dziedziny wiedzy jaką jest parazytologia. Doskonale pamiętam większość Zasłużonych dla Parazytologii Wrocławskiej, gdyż w Uniwersytecie Wrocławskim przeżyłem ponad 50 lat, a przez 12 lat (cztery kadencje) byłem dziekanem, od kilku dni już nieistniejącego, Wydziału Nauk Przyrodniczych. Będąc dziekanem, a także w minionym 50-leciu, interesowałem się tą dość odległą jak dla antropologa dziedziną wiedzy. Pamiętam też odejścia, być może do lepszego świata, Tych, których znałem, których cenilem, a z Niektórymi nawet byłem w bliskiej przyjaźni. Tu chciałbym wymienić przede wszystkim Profesorów: Jadwigę Złotorzycką-Kalisz, Stanisława Bednarza i Leszka Grzywińskiego. Zawsze z największym

¹ 9 sierpnia 2007 roku zmarł prof. T. Krupiński. Akademickie pożegnanie opublikowano we wrześniowym numerze 9(188) Przeglądu Uniwersyteckiego.

szacunkiem wspominam Profesora Gustawa Poluszyńskiego, znakomitego wykładowcę w zakresie najtrudniejszego na studiach biologicznych ewolucjonizmu. Wspominam Profesora teraz szczególnie często z racji obecnych zawirowań w zakresie tego przedmiotu. Wielkim szacunkiem darzyłem zawsze Panią Profesor Janinę Janiszewską, pierwszego kierownika Zakładu Parazytologii Ogólnej w Instytucie Zoologicznym naszego Uniwersytetu. Mniej znałem pozostałych profesorów: Krystynę Karmańską, Zbigniewa Kozara, Zenona Wachnika, Stanisława Patyka i Zbigniewa Stuchlego, być może dlatego, że byli bardziej związani z Wyższą Szkołą, a później Akademią Rolniczą i Akademią Medyczną. Wszyscy wymienieni, a już nieżyjący, zostawili wiele znaczących osiągnięć naukowych, organizacyjnych i wielu wybitnych uczniów, którzy dzisiaj godnie reprezentują parazytologię. Ci byli i obecni stworzyli mocny ośrodek parazytologii we Wrocławiu, który, jak wiem, znakomicie promieniuje na inne ośrodki w kraju i poza jego granicami.”

Osobisty charakter miała również wypowiedź em. profesora Andrzeja Wiktora, wieloletniego dyrektora Muzeum Przyrodniczego Uniwersytetu Wrocławskiego, kolebki Zakładu Parazytologii Ogólnej, który zorganizowała w 1962 r. prof. Janina Janiszewska, zatrudniona wcześniej w Muzeum Zoologicznym, podobnie jak prof. Jadwiga Złotorzycka. „Kiedy oglądam fotografie na plakatach z życiorysami parazytologów wrocławskich, mówił prof. Wiktor, uświadamiam sobie, że znałem ich wszystkich, choć dawno od nas odeszli. To już historia, kawał historii nauki. Dziś mówimy o osiągnięciach w parazytologii, wspominamy uczonych. Pamiętamy ich jednak także jako zwykłych ludzi, ich wygląd, charakterystyczny sposób bycia i nierzadko zabawne historyjki z nimi związane. Szczególnie dobrze pamiętam Panią prof. Janinę Janiszewską, nasze pokoje sąsiadowały w Instytucie Zoologicznym. Była malutka, drobniutka, wręcz filigranowa, była bardzo kobieca i życzliwa światu. Wystarczyło ją o coś zapytać i natychmiast uzyskiwało się szeroki wachlarz informacji, a wiedzę miała ogromną. Pamiętam także zabawny moment świadczący

o jej swoistym poczuciu humoru. Nasz Instytut Zoologiczny leży dokładnie pomiędzy dwoma przystankami tramwajowymi, na długiej ulicy Sienkiewicza. Pani Profesor, drobnym, nieco chybotliwym kroczkiem, przychodziła do Instytutu raz od strony północnej raz od południa. Zapytana co jest tego przyczyną, z charakterystycznym uśmieszkiem odparła: to proste, zależy z której strony wieje wiatr. Po cóż mam się mocować z wiatrem, kiedy on może mnie popychać. Po wielu latach pamiętam jej drobną sylwetkę miotaną wiatrem, człowieka wielkiego duchem, ogromnej wiedzy i drobniutkiej postury.

Chciałbym także wspomnieć panią prof. Jadwigę Złotorzcą-Kalisz. W moich oczach była przede wszystkim zoologiem, zajmującym się pasożytniczymi owadami — wszolami. Była taksonomem, systematykiem i entomologiem, jak zresztą wielu parazytologów, którzy przecież także, przynajmniej w części, są zoologami. Była wybitnym znawcą badanej grupy i zgromadziła imponującą kolekcję tych małych owadów. Po przejściu na emeryturę przekazała gratis całość, to znaczy całą wielką szafę preparatów, z zamkniętymi w nich tymi drobnymi owadami, Muzeum Przyrodniczemu Uniwersytetu Wrocławskiego, w którym niegdyś zresztą pracowała. Samych tylko typów opisowych gatunków przez nią odkrytych kolekcja liczy dokładnie 101. Niewielu taksonomów może się poszczycić takim dorobkiem. Przekazanie zbioru do Muzeum Przyrodniczego, to nie tylko materiał dowodowy do jej publikacji, ale także możliwość wykorzystywania tych materiałów do dalszych badań naukowych. Wiele badań, zwłaszcza w zakresie morfologii, systematyki, biogeografii i także parazytologii, wymaga zgromadzenia szerokiego materiału; i teraz ten zbierany przez całe życie tej uczonej, jest dostępny dla innych badaczy. Władze naszej Uczelni doceniły ten dar i jako wyraz wdzięczności uhonorowały prof. Złotorzcą-Kalisz najwyższym odznaczeniem, to znaczy Złotym Medalem Uniwersytetu Wrocławskiego.”

Do grona parazytologów zaliczył się też prof. Andrzej Witkowski (ostatni dziekan Wydziału Nauk Przyrodniczych UWr, —

rozwiązanego w 2006 r., a powołanego w struktury UWr. w 1945 r.), jako autor kilku wspólnych prac z drem M. Popiołkiem nt. pasożytniczych nicieni, oraz skorupiaków ryb opracowanych w Muzeum z doc. Zofią Kozikowską. W swoim wystąpieniu podkreślił duże zasługi dla parazytologii doc. Kozikowskiej jako ichtiologia, która w latach 1957–1965 opublikowała monografię pt. „Skorupiaki pasożytnicze Polski” cz. I–IV. „...*Lata minęły lecz pamięć o tych, którzy odeszli do „krainy niebytu” pozostanie*” mówił profesor Witkowski. „*Znałem osobiście większość profesorów, którym poświęcona jest dzisiejsza Konferencja. Były to Osoby, które swoimi osiągnięciami i odkryciami naukowymi, złotymi zgłoskami wpięły się do annałów polskiej zoologii, a parazytologii w szczególności. Cieszy niezmiernie fakt, że dziś młodsze pokolenia parazytologów wciąż pamięć swoich mistrzów i nauczycieli. Bez nich nie byłoby nas! Wszyscy pozostają w naszej pamięci. Wypowiedziano tu wiele ciepłych słów, oddających tak niepodważalne naukowe osiągnięcia wrocławskich parazytologów jak również ich urok osobisty oraz niektóre — często może dziwaczne czy specyficzne cechy ich behavioru. Prawdopodobnie w zamieszczeniu organizacyjnym zapomniano o osobie pani doc. dr hab. Zofii Kozikowskiej (1915–1999). Była ichtiologiem, ale znaczną część swojego życia naukowego poświęciła również badaniom parazytologicznym ryb. W okresie swojej aktywności naukowej była jednym z najlepszych specjalistów *Crustacea parasitica*. Była moim nauczycielem — tak w życiu naukowym jak i nieocenionym i mądrym doradcą w życiu codziennym. Również dla wielu innych osób, które miały szczęście spotkać Ją na swojej drodze. Swoją mądrość życiową czerpała z gorzkich doświadczeń wyniesionych z uralskich lagrów. Zawsze podawała życzliwą dłoń. Prostolinijna i odważna. W pewnym — na szczęście minionym już okresie — straszona przez partyjnych watażków odpowiadała z charakterystycznym lwowskim akcentem „Proszę pana ja się niczego nie boję bowiem na Uralu czesałam białe niedźwiedzie”. Gdzie Ural, a gdzie białe niedźwiedzie! Ale dla tak wyuczonych przyrodniczych partyj-*

nych geniuszy był to argument, z którym trudno było dyskutować. Taka była ...”

Profesor Zbigniew S. Pawłowski podkreślił światowe „włosnicowe” osiągnięcia i organizacyjne działania prof. Zbigniewa Kozara z wrocławskiej parazytologii weterynaryjnej, a także istotny wkład pracy prof. L. Grzywińskiego, jako następcy na stanowisku kierownika Katedry Parazytologii i Chorób Inwazyjnych w Akademii Rolniczej. Wspominał czasy kiedy „*W latach 1950. jako asystent Zakładu Biologii Wydziału Lekarskiego w Poznaniu, często jeździłem do Gdańska-Wrzeszcza, aby w Zakładzie Parazytologii Lekarskiej Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej, prowadzonym przez prof. Zbigniewa Kozara, korzystać z obfitych na owe czasy zasobów tamtejszej biblioteki. W roku 1959 pewnym zaskoczeniem dla mnie i dla środowiska parazytologów była wiadomość, że prof. Zbigniew Kozar przenosi się do Wrocławia do Katedry Parazytologii i Chorób Inwazyjnych. Jeśli spojrzeć na tę decyzję dzisiaj, z perspektywy blisko 50 lat, była ona bardzo korzystna dla prof. Zbigniewa Kozara osobiście i dla rozwoju parazytologii we Wrocławiu.*”

Podsumowującym i syntetyzującym historycznym rysem naukowych biografii wrocławskich, a wcześniej głównie lwowskich parazytologów — zoologów oraz parazytologów — lekarzy weterynarii, było wystąpienie prof. Elżbiety Lonc prezentującej graficznie „*Modele powojennej wrocławskiej parazytologii*”. Obraz rozwoju tej antropologii wiedzy parazytologicznej, opracowany wspólnie z prof. Bożeną Płonka-Syroką (z Katedry Etnologii UWr) przedstawiony został przez pryzmat filozofii nauki Ludwika Flecka, lwowskiego, a potem wrocławskiego mikrobiologa, *nota bene* habilitanta Ludwika Hirszfelda. Teoretyczne aspekty problemów naukowych, odzwierciedlone w tematach prac doktorskich i habilitacyjnych ukazano na tle czynników zewnętrznych. To właśnie te przyczyny historyczne, społeczno-polityczne i ekonomiczne, określiły współczesny kształt nauki parazytologicznej uprawianej w powojennym Wrocławiu. Ewolucję powojennych badań z parazytologii ogólnej przedstawiła prof. Anna Okulewicz w referacie,

wspólnym z prof. E. Lonc, pt. „*Faunistyczno-ekologiczny nurt uniwersyteckich badań w Zakładzie Parazytologii UW*”.

Uzasadnieniem potrzeby współczesnych badań w zakresie pasożytniczych stawonogów, głównie komarów, jako wektorów wciąż groźnych chorób pasożytniczych, był atrakcyjny wizualnie wykład dra Andreasa Arnolda z Uniwersytetu w Heidelbergu. Obszerna prezentacja „*History of mosquito control in Europe*” została przygotowana we współpracy z drem Norbertem Beckerem, dyrektorem KABS (= Kommunale Arbeitsgemeinschaft zur Bekämpfung der Schnakenplage), z którym od wielu lat współpracuje prof. E. Lonc w zakresie mikrobiologicznych, przyjaznych środowisku, sposobów kontroli komarów na terenach zurbanizowanych.

W popołudniowej sekcji, prowadzonej przez prof. dra hab. Zenona Sołtysiaka (od 2003 r. kierownika Zakładu Parazytologii weterynaryjnej w byłej Akademii Rolniczej, obecnie przemianowanej na Uniwersytet Przyrodniczy) przedstawiono wyniki „*Wieloletnich badań nad pasożytami wewnętrznymi zwierząt łownych z terenów Dolnego Śląska*”, które ciekawie zreferował dr J. Pacoń (Zakład Parazytologii na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej). Z tego samego Wydziału dr Andrzej Gawel (Katedra Epizootologii i Administracji Weterynaryjnej z Kliniką chorób Zakaźnych) przedstawił, we wspólnej pracy z prof. Michałem Mazurkiewiczem, pasożyty drobiu jako problem nadal aktualny i ważny w krajowych hodowlach, głównie wielkostadnych. Aspekty epidemiologiczne i kliniczne występowania pierwotniaków *Entamoeba gingivalis* i *Trichomonas tenax* u pacjentów leczonych w Katedrze i Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Akademii Medycznej we Wrocławiu to aktualny temat badawczy najmłodszej medycznej kadry z ośrodka wrocławskiego — mgr J. Sarowskiej, dr D. Wojnicz i dr H. Kaczkowskiego.

Znaczącym wkładem młodych pracowników Zakładu Parazytologii UW, organizatora Konferencji, było przedstawienie propozycji tematyki Konferencji, oraz organizacja i stała asysta,

także w programie towarzyskim. Adiunkci (D. Kiewra, A. Percec-Matysiak, K. Rydzanicz), doktoranci (Sylwia Andrzejczak i Grzegorz Zaleśny) oraz mgr Joanna Hildebrand i mgr Aleksandra Czułowska zapewнили zwiedzanie w Gmachu Głównym Muzeum Uniwersytetu, Muzeum Człowieka w Collegium Anthropologicum oraz zwiedzanie wrocławskiej Starówki, w której uczestniczyli niemieccy goście.

Na zakończenie konferencji prof. K. Niewiadomska (Instytut Parazytologii im. W. Stefańskiego PAN w Warszawie) wielce ceniony przyjaciel, doradca i promotor wrocławskiej parazytologii, uczestniczka prawie wszystkich konferencji, podzieliła się swoimi wrażeniami z wieloletnich owocnych kontaktów z wrocławskimi parazytologami, również organizatorami Zjazdów Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego, zwłaszcza w Książu w 1984 r. W podsumowaniu obrad zwróciła też uwagę na to, że życiorysy naszych wrocławskich kolegów — parazytologów są historycznym świadectwem powstawania nowego centrum nauki polskiej w zrujnowanym powojennym Wrocławiu. Młodzi ludzie nie znają i nie wyobrażają sobie tego czasu, kiedy z towarowych repatriacyjnych pociągów wysiadali młodzi i starsi uczeni, specjaliści z różnych dziedzin, i musieli tworzyć od początku warunki do nowego życia, do własnej pracy badawczej, organizować od nowa uczelnie i odbudowywać środowisko naukowe. Wysiłek i entuzjazm towarzyszący tamtym czasom, późniejsze dojrzewanie i stabilizacja, widoczne są w tych krótkich życiorysach zmarłych profesorów. Zwrócenie na to uwagi było ważnym aspektem tej konferencji. Profesor Teresa Pojmańska, redaktor naczelny *Wiadomości Parazytologicznych*, krytyczny, a zarazem bardzo życzliwy obserwator i uczestnik większości spotkań wrocławskich, podsumowała sesję plakatową, zwróciła szczególną uwagę na konieczność wielokierunkowych badań przy rozwiązywaniu niektórych problemów parazytologicznych, a tym samym na potrzebę ściślejszej współpracy między parazytologami, pracującymi na co dzień w różnych jednostkach naukowych.

Współgrającym z historyczną nutą naszej Konferencji był wieczorny teatralny spektakl pt. „*Transfer*” pod kierunkiem Jana Klasy. Reżyser przez rok zbierał relacje świadków — przesiedleńców z i na tzw. Ziemię Zachodnią, o wydarzeniach II wojny światowej. W polsko-niemieckiej grupie uczestników Konferencji byliśmy pod wrażeniem autentycznych polsko-niemieckich aktorów-amatorów i ich wypowie-

dzi o swoich losach związanych z miastem Breslau i Wrocławiem, jako jedną małą ojczyznę. W powojenną historię Wrocławia wplecione są losy nieżyjących już profesorów — parazytologów — w większości związanych ze Lwowem. Warto wspomnieć, że historyczne momenty przejścia z jednej rzeczywistości w drugą w przejmujący sposób opisała śp. prof. J. Złotorycka w swojej książce pt. *Dwugłos pokoleń*.

Biogramy wybitnych, nieżyjących już parazytologów środowiska wrocławskiego

**Profesor
Stanisław Bednarz**

ur. 1921 r. w Winniczkach koło Lwowa, zm. 2004 r. we Wrocławiu

Szkoła i studia

1939–1941 — szkoły we Lwowie
1947–1952 — studia na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu (UWr).

Stopnie i tytuły naukowe

1952 — magister filozofii w zakresie biologii, na podstawie pracy magisterskiej pt. „Pomiary głów larw *Locusta viridissima* L. a hipoteza Dyar’a” (UWr)
1962 — doktor nauk biologicznych, na podstawie rozprawy pt. „Cykl rozwojowy komórek rozrodczych u *Fasciola hepatica* L., 1758 (Trematodes, Digenea)” (UWr)
1973 — doktor habilitowany, na podstawie rozprawy pt. „Cykl rozwojowy komórek rozrodczych u kilkunastu przedstawicieli Trematoda (Digenea)” (UWr)
1989 — profesor nadzwyczajny

Praca zawodowa

1945 — nauczyciel w Szkole Podstawowej w Kiekrzu
1946 — Inspektorat Szkolny w Trzebnicy
1950–1953 — laborant w Muzeum Instytutu Zoologii Uniwersytetu Wrocławskiego
1953–1956 — asystent w Muzeum Instytutu Zoologii UWr
1956–1962 — st. asystent w Muzeum Instytutu Zoologii UWr
1962–1974 — adiunkt w Zakładzie Systematyki Zwierząt i Zoogeografii UWr

1974–1989 — docent i profesor w Zakładzie Systematyki Zwierząt i Zoogeografii UWr
1978–1991 — kierownik Zakładu Systematyki Zwierząt i Zoogeografii UWr
1956–1977 — sekretarz Redakcji Przeglądu Zoologicznego
od 1977 — redaktor Przeglądu Zoologicznego
od 1991 — profesor emerytowany

Uczniowie

Doktoraty

Bielecki Aleksander (1983) — „Wpływ czynników chemicznych i fizycznych na zdolność inwazyjną larw *Fasciola hepatica* L.”

Pomorski Romuald Jacek (1986) — „Morfologiczno-systematyczne badania nad zmiennością pseudocelli i niektórych cech diagnostycznych u kilku gatunków w grupie *Onychiurus „armatus”* (Collembola, Onychiuridae).

Habilitacje

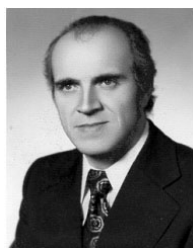
Bielecki Aleksander (1997) — „Fish leeches (Hirudinea: Piscicolidae) of Poland in relation to the Palearctic piscicolines. Genus (2): 223–375.

Publikacje zwarte

Woźny M., Czajka M., Pilawski S., Bednarz S. 1988. „Pająki (*Araneae*) polskich Sudetów”. Acta Univ. Wratisl. Nr 972. Prace Zool. T. 19. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego

Nagrody i odznaczenia

Medal Zwycięstwa i Wolności (1946)
Medal za Odrę, Nysę i Bałtyk (1947)
Srebrny Medal Zasłużonym na Polu Chwały (1968)
Medal za udział w walkach o Berlin (1970)
Złoty Krzyż Zasługi (1973)
Nagroda Ministra III stopnia (1974)
Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1983)
Nagrody Rektora UWr (1973, 1976, 1980, 1985)

**Profesor
Leszek Grzywiński**

ur. 1926 r. we Lwowie, zm.
2001 r. we Wrocławiu

Studia

1946–1951 — studia na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu.

Stopnie i tytuły naukowe

1959 — doktor nauk weterynaryjnych, na podstawie rozprawy pt. „Współzależność doświadczalnej inwazji i infekcji jelitowej u drobiu”

1968 — doktor habilitowany, na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. „Badania nad toksoplazmą drobiu. Cz. I. Przebieg doświadczalnej inwazji ze szczególnym uwzględnieniem drogi zarażenia; Cz. II. Terenowe badania epizootologiczne; Cz. III. Próby izolowania toksoplazm metodą wytrawiania od kur doświadczalnie zarażonych.

1976 — profesor nadzwyczajny

od 1989 — profesor zwyczajny

Praca zawodowa

1949–1957 — asystent i starszy asystent w Katedrze Zoologii i Parazytologii Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu (od 1951 Wyższej Szkoły Rolniczej — WSR)

1957–1969 — adiunkt w Katedrze Parazytologii i Chorób Inwazyjnych, Wydziału Weterynaryjnego WSR we Wrocławiu

1969–1976 — docent

1972–1997 — kierownik Katedry Parazytologii i Chorób Inwazyjnych Akademii Rolniczej (AR — dawne WSR) we Wrocławiu

1990–1993 — dziekan Wydziału Medycyny Weterynaryjnej AR we Wrocławiu

1960–1973 — sekretarz Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego

(PTP)

1973–1976, 1979–1984, 1988–1992 — wiceprezes PTP

1970–1973 — sekretarz naukowy redakcji Wiadomości Parazytologicznych

1976–1979 — przewodniczący Wrocławskiego Oddziału PTP

1971–1980 — przewodniczący Sekcji Parazytologii Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych

1977–1996 — Redaktor Naczelny „Monografii Parazytologicznych”

1974–1996 — członek Komitetu Parazytologii PAN

1984–1988 — prezes PTP

1984–1990 — członek Rady Naukowej Instytutu Parazytologii PAN

1986–1990 — członek Rady Naukowej przy Min. Zdrowia i Opieki Społecznej

1975–1980 — członek zespołu parazytologów Doradców Departamentu Weterynarii Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

1976–1992 — członek Rady Naukowej Ogrodu Zoologicznego we Wrocławiu

od 1997 — profesor emerytowany

Uczniowie

Doktoraty

Labus Norbert (1972) — „Obraz parazytofauny przewodu pokarmowego mieszkańców pow. Racibórz”

Wójcik Adam R. (1975) — „Znaczenie warunków zoohigienicznych w epizootologii glistnicy świń”

Latała Adam (1976) — „Wpływ warunków zoohigienicznych na występowanie kokcydiozy u kurcząt typu brojler”

Piotrowski Roman (1978) — „Badanie stanu nadwrażliwości typu późnego (NTP) w przebiegu doświadczalnej toksoplazmozy szczurów”

Siewiński Andrzej (1981) — „Gnojowica jako czynnik rozprzestrzeniania jaj pasożytów”

Położowski Andrzej (1989) — „Kokcydioza królików i jej zapobieganie”

Pacoń Jarosław (1993) — „Pasożyty mufłonów, jeleni i sarn z terenu Dolnego Śląska”

Ramisz Grzegorz (1995) — „Dynamika inwazji *Fasciola hepatica* u owiec leczonych i nie leczonych na terenie Polski Południowej”

Wąsiatycz Grzegorz (1997) — „Ekstensywność zarażenia kotów *Toxoplasma gondii* w Poznaniu i jego okolicy w aspekcie niebezpieczeństwa inwazji tego pierwotniaka dla człowieka”

Luty Tomasz (1999) — „Parazytofauna psów ze szczególnym uwzględnieniem tokso-karozji jako choroby odzwierzęcej dla człowieka w Poznaniu i jego okolicach”

Habilitacje

Kozakiewicz Bronisław (1975) — „Badania nad doświadczalną cysticerkozą cieląt”

Seniuta Róża (1978) — „Ultrastrukturalna lokalizacja fosfataz cytoplazmatycznych w róż-

nych fazach rozwojowych *Trichinella spiralis*”

Publikacje zwarte

Grzywiński L., Martynowicz T. 1984. „Ćwiczenia z parazytologii” Wyd. AR we Wrocławiu, Wrocław.

Nagrody i odznaczenia

Złota odznaka ZNP (1964)

Nagroda zesp. III st. Rektora WSR (1967)

Nagroda ind. II st. Rektora WSR (1968)

Nagroda zesp. II st. Rektora WSR (1972)

Złoty Krzyż Zasługi (1973)

Krzyż Kawalerski Polonia Restituta

Medal MEN

Profesor Janina Janiszewska

ur. 1899 r. w Nowym Sączu, zm.
1985 r. we Wrocławiu

Studia

1928–1932 — studia biologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (UJ)

Stopnie i tytuły naukowe

1932 — dyplom nauczyciela szkół średnich UJ

1934 — doktor filozofii nauk biologicznych na podstawie rozprawy pt. „Studia nad błonkówką *Apidius* sp. pasożytującą u mszycy *Hyalopherus* Fabr.” (UJ)

1952 — doktor habilitowany, na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. „Europejskie *Caryophyllaeidae* ze szczególnym uwzględnieniem ziem polskich” (UWr)

1954 — profesor nadzwyczajny

od 1966 — profesor zwyczajny

Praca zawodowa

1934–1939 — starszy asystent w Katedrze Zo-

ologii UJ w Krakowie

1939–1945 — konserwator i adiunkt w Muzeum Zoologicznym przy Katedrze Zoologii UJ w Krakowie

1945–1950 — adiunkt w Katedrze Zoologii i Parazytologii Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu

1950–1962 — kierownik Muzeum Zoologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego (UWr)

1962–1970 — kierownik Zakładu Parazytologii Ogólnej w Instytucie Zoologicznym UWr
od 1970 — profesor emerytowany

Uczniowie

Doktoraty

Złotorzycka Jadwiga (1960) — „Wszóły (Mallophaga) ptaków Polski związanych ze środowiskiem wodnym”

Bednarz Stanisław (1962) — „Cykl rozwojowy komórek rozrodczych *Fasciola hepatica* L. 1758 (Trematodes, Digenea)”

Czajka Marian (1964) — „Pająki (Araneae) Masywu Ślęży”

Riedl Tadeusz (1964) — „Studia nad niektórymi europejskimi Momphidae (Lepidoptera)”

Poradowski Szymon (1967) — „Biologia rozrodu i rozwój kangura rudego *Macropus*

(*Megalela rufus* (Desmarest, 1822) od chwili porodu do dojrzałości płciowej, badane w warunkach wiwaryjnych”

Bertman Maria (1974) — „Badania histologiczne i histochemiczne gruczołu trzustkowo-wątrobowego *Limnea stagnalis* L. zarażonego przez *Cercaria lungiremis* Wes. Lund”

Habilitacje

Złotorzycka Jadwiga (1970) — „Studien über *Quadriceps* s.l. (Mallophaga, Quadraceptinae) über zucht der Arten und systematische Revision mit besonderer Berücksichtigung der synhositischen und allohospitalen Arten”

Publikacje zwarte

Janiszewska J. 1938. Studien über die Entwicklung und die Lebensweise der parasitischen Würmer der Flunder itd.” 1939. Bull.

Acad. Sc. Pol. Ser. B, 68 ss.

Janiszewska J. 1949. „Parasitogenic rules. Janicki rule”. Zool. Pol. V. 1. 3.

Janiszewska J. 1954. Europejskie Caryophyllaeidae ze szczególnym uwzględnieniem ziem Polski. Prace Wrocław. Tow. Nauk, Ser. B.

Nagrody i odznaczenia

Nagroda za prace naukowe Min. Szkolnictwa Wyższego (1951)

Medal X-lecia PRL (1955)

Nagroda Rektora za całokształt prac związanych z organizacją i rozbudową Muzeum Zoologicznego (1959)

Odznaczenie Budowniczych Wrocławia (1960)

Medal Komisji Edukacji Narodowej (1969)

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1970)

Profesor Krystyna Karmańska

ur. 1931 r. w Wilnie, zm. 2004 r. we Wrocławiu

Szkoła i studia

1945–1949 — szkoła średnia w Pszczynie

1949–1951 — studia na Wydziale Weterynarii UMCS w Lublinie i Wydziale Weterynarii WSR we Wrocławiu

Stopnie i tytuły naukowe

1953 — dyplom lekarza weterynarii na Wydziale Weterynarii Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu

1963 — stopień doktora nauk wet., na podstawie rozprawy pt. „Badania nad szczepem *Leptospir* zwanym szczepem „Tomaszów I” (WSR we Wrocławiu)

1967 — doktor habilitowany, na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. „Badania nad taksonomią szczepów leptospirowych”

od 1979 — profesor nadzwyczajny

Praca zawodowa

1953–1963 — asystent i st. asystent w Instytucie Weterynarii w Puławach, Oddział we Wrocławiu

1963–1965 — starszy asystent i adiunkt na Wydziale Weterynarii WSR we Wrocławiu

1965–1967 — adiunkt w Instytucie Parazytologii PAN, kierownik Pracowni Antropozoonoz Pasożytniczych z siedzibą we Wrocławiu

1967–1979 — docent w Instytucie Parazytologii PAN, kierownik Pracowni Patofizjologii we Wrocławiu

1979–2002 — profesor w Instytucie Parazytologii PAN, kierownik Pracowni Immunopatologii we Wrocławiu

od 2002 — profesor emerytowany

Uczniowie

Doktoraty

Długiewicz-Bulla Maria (1977) — „Wpływ małych dawek streptomycyny na przebieg doświadczalnej włośnicy u myszy”

Widyma Agnieszka (2001) — „Zmiany immunopatologiczne w jelitach i mięśniach myszy eksperymentalnie zarażonych *Trichinella pseudospiralis*”

Piekarska Jolanta (2001) — „Wpływ wybranych związków immunotropowych na zmiany immunopatologiczne w przebiegu doświadczalnej włośnicy u myszy”

**Profesor
Zbigniew Kozar**

ur. 1918 r. w Rymanowie pow. Sanok, zm. 1972 r. we Wrocławiu

Studia

1936–1944 — Akademia Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie

Stopnie i tytuły naukowe

1944 — dyplom lekarza wet. na Wydziale Weterynarii UMCS w Lublinie

1948 — doktor nauk weterynaryjnych, na podstawie rozprawy pt. „Wpływ wieku, diety i światła na oporność gołębi w stosunku do *Ascaridia columbae*” na Wydz. Weterynarii Uniwersytetu Warszawskiego

1959 — profesor nadzwyczajny
od 1968 — profesor zwyczajny

Praca zawodowa

1944–1946 — asystent i st. asystent w Katedrze Parazytologii UMCS w Lublinie

1946–1954 — st. asystent i adiunkt w Katedrze Parazytologii Medycznej na Akademii Medycznej w Gdańsku

1954–1959 — docent mianowany, kierownik Katedry Parazytologii Medycznej w Instytucie Medycyny Morskiej i Tropikalnej na Akademii Medycznej w Gdańsku

1959–1972 — kierownik Katedry Parazytologii i Chorób Inwazyjnych Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu

1948–1972 — inicjator i współtwórca Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego (PTP), sekretarz (1950–1956), wiceprezes (1956–1958), prezes (1958–1972)

Habilitacje

Martynowicz Tadeusz (1975) — „Wpływ immunosupresorów na przebieg doświadczalnej włośnicy u świńek morskich”

1955–1970 — redaktor naczelny „Wiadomości Parazytologicznych”

1956–1965 — kierownik Pracowni Antropozoonoz Zakładu Parazytologii PAN

1960 — inicjator utworzenia i wiceprezydent Światowej Federacji Parazytologów

1966 — inicjator utworzenia i wiceprezydent Europejskiej Federacji Parazytologów

1958–1960 — przewodniczący Międzynarodowej Komisji dla Spraw Włośnicy

1960–1962 — sekretarz generalny Międzynarodowej Komisji dla Spraw Włośnicy

Uczniowie

Doktoraty

Ramisz Alojzy (1961) — „Pierwotniaki z rodzaju *Leucocytozoon* Danilewsky 1890 u ptaków z okolic Wrocławia”

Umiński Jerzy (1962) — „Badania nad odczynem hemaglutynacji w diagnostyce toksoplazmozy”

Martynowicz Tadeusz (1963) — „Odczyn aglutynacyjny z lateksem w diagnostyce włośnicy”

Dubieńska Wanda (1964) — „Intensywność wydalania jaj nicieni żołądkowo-jelitowych u owiec w cyklu rocznym w woj. zielonogórskim”

Szklarska-Cygańska Romualda (1965) — „Obserwacja toksoplazm w przebiegu ostrej toksoplazmozy doświadczalnej u białych myszy”

Dorosz Józef (1966) — „Robaki pasożytnicze drobnych gryzoni (Rodentia) pochodzących z terenów irygowanych ściekami miejskimi okolicy Wrocławia”

Stehlik Anna (1967) — „Zjawisko leukergii w przebiegu włośnicy doświadczalnej i klinicznej”

Seniuta Róża (1969) — „Badania histochemiczne nad aktywnością niektórych fosfataz w mięśniach szkieletowych myszy pod wpły-

wem zarażenia *Trichinella spiralis*”

Bogatko Wawrzyniec (1970) — „Diagnostyka koproskopowa motylicy wątrobowej u bydła”

Podbielski Tadeusz (1971) — „Badania nad wpływem śladowych ilości metali na procesy oksydoredukcyjne u pasożytów na przykładzie motylicy wątrobowej i włośni”

Staroniewicz Zdzisław (1971) — „Wpływ transferów komórkowych od myszy uodparnianych antygenami *Trichinella spiralis* na przebieg włośnicy u myszy syngenicznych”

Habilitacje

Karmańska Krystyna (1967) „Badania nad taksonomią szczepów leptospirowych”

Ramisz Alojzy (1967) „Badania nad układem nerwowym nicieni i tasiemców przy użyciu histochemicznej metody na aktywną

acetylocholinesterazą”

Grzywiński Leszek (1968) „Badania nad toksoplazmozą drobiu Cz. I-III

Publikacje zwarte

Kozar Z. 1959. Toksoplazma. PZWL, Warszawa.

Kozar Z. 1969. Występowanie włośnicy w Polsce i jej zwalczanie. PWRiL, Warszawa.

Kozar Z., Kozar M. 1972. Diagnostyka chorób pasożytniczych człowieka. PZWL. Warszawa.

Nagrody i odznaczenia

Złoty Krzyż Zasługi (1958)

Odznaka za wzorową pracę w służbie zdrowia (1952)

Nagroda I stopnia Min. Szkol. Wyż. (1966)

**Doc.
Stanisław Patyk**

ur. 1913 r. w Krasnymstawie, zm. 1977 r. we Wrocławiu

Studia

1933–1939 — Akademia Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie

Stopnie i tytuły naukowe

1939 — dyplom lekarza weterynarii na Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie

1950 — doktor nauk weterynaryjnych, na podstawie rozprawy pt. „Zarobaczenie przewodu pokarmowego bydła na Ziemiach Zachodnich” (Uniwersytet i Politechnika we Wrocławiu)

1965 — doktor habilitowany, na podstawie rozprawy pt. „Kokcydia bydła i owiec na Ziemiach Zachodnich” (Wyższa Szkoła Rolnicza we Wrocławiu)

Praca zawodowa

1936–1939 — asystent i starszy asystent w Akademii Med. Wet. we Lwowie

1945–1946 — starszy asystent w Katedrze Zoologii i Parazytologii Wydz. Wet. na UMCS w Lublinie

1946–1947 — starszy asystent w Katedrze Embriologii Wydz. Med. Wet. Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu

1947–1950 — starszy asystent w Zakładzie Zoologii i Parazytologii Wydz. Lekarskiego, Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu

1951–1962 — adiunkt w Katedrze Parazytologii i Chorób Inwazyjnych Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu

1962–1967 — adiunkt na Wydz. Zootechnicznym w Katedrze Zoologii Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu

od 1967 — docent w Inst. Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej na Wydz. Zootechnicznym Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu (od 1972 r., Akademii Rolniczej)

Publikacje zwarte

Patyk S. 1969. Choroby inwazyjne zwierząt domowych: podręcznik dla techników wetery-

naryjnych. PWRiL, Warszawa.

Nagrody i odznaczenia

Złoty Krzyż Zasługi

Odznaka XV-lecia Polski Ludowej
Odznaka XV-lecia Wyzwolenia Dolnego Śląska
Odznaka Zasłużonego dla Akademii Rolniczej
we Wrocławiu

Profesor Gustaw Poluszyński

ur. 1887 r. w Szeszorach (b. woj. stanisławowskie), zm. 1959 r. we Wrocławiu

Studia

1919–1922 — na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu im. Jana Kazimierza (UJK) we Lwowie, ukończone egzaminem na nauczyciela szkół średnich

Stopnie i tytuły naukowe

1922 — doktor filozofii, na podstawie rozprawy pt. „Untersuchungen über den Golgi-Kopsch'en Apparat und einige andere Strukturen in den Ganglienzellen der Crustaceen”

1928 — doktor habilitowany, na podstawie rozprawy pt. „Cytologiczne badania nad gametogenezą owadów. I. Spermatogeneza muchówek z rodziny Ephydriidae (Diptera)”.

1930 — profesor nadzwyczajny

od 1946 — profesor zwyczajny

Praca zawodowa

1911–1912 — nauczyciel w Miejskim Gimnazjum w Kałuszu

1912–1922 — nauczyciel w Miejskim Gimnazjum w Jarosławiu

1922 — starszy asystent w Zakładzie Zoologii UJK we Lwowie

1923 — adiunkt w Zakładzie Zoologii UJK we Lwowie

1928 — docent zoologii i anatomii porównawczej zwierząt na Wydz. Matematyczno-Przyrodniczym UJK we Lwowie

1930 — kierownik Katedry Zoologii w Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie, jako profesor nadzwyczajny zoologii z parazytologią i biologią ogólną

1937–1945 — prorektor ds. nauki Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie

1945–1950 — kierownik Katedry Zoologii i Parazytologii na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu (w r. 1950 przemianowanej na Katedrę Parazytologii i Chorób Inwazyjnych)

1947–1948 — dziekan Wydz. Med. Wet. Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu

1952 — kierownik zespołu Katedry Chorób Zakaźnych i Inwazyjnych Wydziału Weterynaryjnego Wyższej Szkoły Rolniczej (WSR) we Wrocławiu

1953–1959 — inicjator powstania i prezes Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego

1954 — członek Rady Naukowej Zakładu Parazytologii PAN

1957–1958 — prorektor WSR we Wrocławiu

1955–1959 — kierownik ogólnokrajowych kursów doszkalających terenowych lekarzy weterynarii

1957–1959 — członek Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej dla pracowników nauki, członek Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika (skarbnik ZG, redaktor Kosmosu seria A, prezes (1947–1952))

Uczniowie

Doktoraty

Patyk Stanisław (1950) „Zarobaczenie przewodu pokarmowego bydła na Ziemiach Zachodnich”

Grzywiński Leszek (1959) „Współzależność doświadczalnej inwazji i infekcji jelitowej u drobiu”

Publikacje zwarte

Poluszyński G. 1945. „Parazytologia weterynaryjna” wg wykładów, opracował Bronisław Maciejowski, Wrocław

Nagrody i odznaczenia

Złoty Krzyż Zasługi
Krzyż Oficerski Orderu Polonia Restituta

Docent
Zbigniew Stuchly

ur. 1907 r. we Lwowie, zm.
2005 r. we Wrocławiu

Studia

1926–1933 — na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu im. Jana Kazimierza (UJK) we Lwowie

1933–1937 — na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UJK

Stopnie i tytuły naukowe

1937 — magister filozofii w zakresie zoologii wraz z anatomią porównawczą na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym (UJK) we Lwowie

1939 — dyplom nauczyciela szkół średnich

1947 — doktor nauk ścisłych, na podstawie rozprawy pt. „Studia nad metamorfozą płazów” na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (UMCS)

Praca zawodowa

1927–1944 — pracownik pomocniczy; asystent w Katedrze i Zakładzie Biologii Ogólnej Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie

1939–1944 — kierownik Działu produkcji szczepionki przeciw tyfusowi płamistemu w Instytucie Badawczym we Lwowie (u profesora R. Weigla)

1943–1944 — udział w tajnym nauczaniu we Lwowie

1944–1945 — praca w administracji drukarni w Nowym Sączu

1945–1946 — nauczyciel biologii w szkole średniej w Nowym Sączu

1946–1948 — adiunkt w Zakładzie Biologii Ogólnej UMCS w Lublinie; kierownik Pracowni Zoologii Eksperymentalnej

1948–1949 — adiunkt w Zakładzie Zoologii Ogólnej UMCS w Lublinie

1949–1950 — adiunkt w Katedrze Zoologii Ogólnej Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu

1950–1977 — kierownik Katedry i Zakładu Biologii Ogólnej Akademii Medycznej we Wrocławiu

1968–1977 — docent mianowany

Uczniowie**Doktoraty**

Lucińska Alicja (1972) — „Zmiany teratologiczne u wszołów występujące u ptaków i ssaków Polski”

Okulewicz Jerzy (1974) — „Biologia okresu lęgowego potrzosa (*Emberiza schoeniclus* L.)”

Jakacka Barbara (1976) — „Budowa larwy typu cysticercus *Taenia saginata* (Goeze, 1792) (*Taeniidae*) z uwzględnieniem aktywności niektórych enzymów. Analiza zmienności w toku rozwoju”

Barańska Barbara (1978) „Pasożyty krwi ptaków wróblowatych”

Publikacje zwarte

Stuchly Z. [red.]. 2001. Zwyciężyć tyfus: Instytut Rudolfa Weigla we Lwowie: dokumenty i wspomnienia. Wyd. Sudety.

Nagrody i odznaczenia

Medal X-lecia Polski Ludowej
Odznaka za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia
Brazowy Medal za Zasługi dla Obronności Kraju

**Profesor
Zenon Wachnik**

ur. 1921 r. we wsi Zamość,
woj. piotrkowskie, zm. 1981 r.
we Wrocławiu

Szkoła i studia

1945–1948 — Liceum Rolnicze w Czarnocinie
1948–1952 — studia na Wydziale Medycyny
Weterynaryjnej Uniwersytetu i Politechniki
(późniejszej Wyższej Szkoły Rolniczej —
WSR) we Wrocławiu

Stopnie i tytuły naukowe

1952 — lek. wet. na Wydz. Med. Wet. WSR we
Wrocławiu
1959 — doktor nauk weterynaryjnych, na pod-
stawie pracy pt. „Odczyn alergiczny i bada-
nia alergometryczne w przebiegu gruźlicy
u świń”
1964 — doktor habilitowany, na podstawie roz-
prawy habilitacyjnej pt. „Badania nad zdro-
wotnością zwierząt wypasanych na pastwisku
deszczowanym wodami ściekowymi
z uwzględnieniem różnych okresów karencji”
1972 — profesor nadzwyczajny
od 1979 — profesor zwyczajny

Praca zawodowa

1952 — asystent w Katedrze Epizootiologii
Wydz. Wet. Wyższej Szkoły Rolniczej we
Wrocławiu
1960–1966 — adiunkt w Kat. Epizootiologii,
Wydz. Wet. Wyższej Szkoły Rolniczej we
Wrocławiu
1966–1972 — docent
1966–1981 — kierownik Zakładu Chorób Dro-
biu, Instytutu Chorób Zakaźnych i Inwazyj-
nych oraz Katedry Epizootiologii Akademii
Rolniczej we Wrocławiu
1966–1974 — prorektor ds. nauczania AR we
Wrocławiu
1976–1981 — dyrektor Instytutu Chorób Zaka-

źnych i Inwazyjnych. Wydz. Wet. AR we
Wrocławiu

Uczniowie

Doktoraty

Podlewska Danuta (1969) — „Zastosowanie
metody fluoryzujących przeciwciał w rozpo-
znawaniu pulerozy u kur”

Bronkowski Stanisław (1969) — „Badania
nad zdrowotnością kur hodowanych w pomie-
szczeniach typowych z uwzględnieniem czyn-
ników środowiskowych powiatu jędrzejowskie-
go”

Łącki Józef (1969) — „Badania nad zdro-
wotnością kur hodowanych w pomieszczeniach
typowych z uwzględnieniem czynników środo-
wiskowych powiatu tucholskiego”

Mazurkiewicz Michał (1970) — „Gospodar-
ka wodno-elektrolitowa u kurcząt z doświad-
czalnie wywołaną skazą moczanową”

Sokołowska-Mrozowa Bożena (1971) —
„Zdrowotność kurcząt rzeźnych tuczonych
w dwóch pomieszczeniach różnego typu”

Ciapała Mieczysław (1971) — „Badania nad
zdrowotnością kur hodowanych w kurnikach
typowych z uwzględnieniem czynników środo-
wiskowych Niziny Południowo-Wielkopol-
skiej”

Andrulweicz Tomasz (1972) — „Badania nad
zdrowotnością kur hodowlanych w pomieszcze-
niach typowych z uwzględnieniem czynników
środowiskowych Pojezierza Mazurskiego”

Pietrkiewicz Stanisław (1973) — „Choroby
jajowodu u kur z różnych środowisk hodowla-
nych”

Zalesiński Andrzej (1973) — „Kolibakterio-
zy kur w hodowli wielkostadnej”

Mendelewska Jolanta (1973) „Kształtowanie
się przeciwciał typu HI u perlic po zastoso-
waniu szczepionki „L”.

Mendelewski Edward (1974) — „Badania
nad białkami surowicy perlic uodpornionych
szczepionkami przeciw pomorowi rzekomemu”

Przymus Jacek (1975) — „Badania nad za-
stosowaniem metody precypitacji w żelu agarow-
ym w określaniu odporności poszczepiennej
i w rozpoznawaniu nosówki u psów”

Siwek Zdzisław (1978) — „Badania nad uodpornieniem bażantów lentogenicznymi szczepami NDV–Lasota i Dąbrówka”

Giebel Otto (1978) — „Przydatność lentogenicznego szczepu NDV 022 TW do aerozolowego szczepienia kurcząt przeciwko pomorowi rzekomemu drobiu”

Lisowska Krystyna (1980) — „Badania nad występowaniem choroby Gumboro u kur w Wielkopolsce”

Radoń Zofia (1980) — „Przebieg choroby Gumboro w zależności od występowania przeciwciał matczyńskich”

Rypuła Tadeusz (1980) — „Występowanie białaczki u bydła w zależności od kolejności ciąży i sezonowości urodzeń”

Konopa Michał (1982) — „Badania nad odpornością typu komórkowego w doświadczalnej listeriozie u zwierząt”

Habilitacje

Opieka nad pięcioma habilitantami niezwiązanymi z parazytologią

Publikacje zwarte

Wachnik Z. 1968. Choroby drobiu. Skrypt WSR Wrocław.

Wachnik Z. 1969. Przewodnik do ćwiczeń z chorób drobiu. Skrypt WSR Wrocław.

Wachnik Z. 1971. Choroby drobiu. PWN Warszawa.

Wachnik Z. 1983. Zarys chorób zakaźnych zwierząt. PWN Warszawa.

Wachnik Z., Mazurkiewicz M. 1987 [praca zbiorowa/red.; opracował Z. Baczyński i inni]. Wścieklizna. Warszawa PWRiL.

Nagrody i odznaczenia

Nagroda naukowa II stopnia Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych (1961)

Nagroda naukowa Pol. Tow. Nauk Wet. II stopnia (1963)

Nagroda zespołowa III stopnia Min. Szkolnictwa Wyższego (1963)

Nagroda Min. Szkolnictwa Wyższego (1965)

Nagroda Rektora WSR I stopnia (1967)

Nagroda indywidualna III st. Min. Oświaty i Szkolnictwa Wyższego (1969)

Odnaka tysiąclecia Państwa Polskiego (1966)

Budowniczy m. Wrocławia (1967)

Złoty Krzyż Zasługi (1970)

Nagroda zespołowa I stopnia Min. Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Techniki i Ministra Rolnictwa (1976)

Medal za zasługi dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu

Złota Odznaka ZNP

Honorowa odznaka ZSP (1964)

Odnaka XX-lecia ZSP

Honorowa odznaka SZS

Złote odznaczenie im. Janka Krasickiego

**Profesor
Jadwiga Złotorzycka-
Kalisz**

ur. 1926 r. w Warszawie, zm.
2002 r. we Wrocławiu

Studia

1945–1950 — biologia na wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu (UWr)

Stopnie i tytuły naukowe

1950 — magister filozofii w zakresie biologii na podstawie pracy magisterskiej pt. „Uwagi nad Złotolikami Dolnego Śląska”

1960 — doktor nauk przyrodniczych, na podstawie rozprawy pt. „Wszóły (*Mallophaga*) ptaków Polski związanych ze środowiskiem wodnym”

1970 — doktor habilitowany, na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. „Studien über *Quadriceps* s.l. (*Mallophaga*, *Quadraceptinae*) über zucht der Arten und systematische Revision mit besonderer Berücksichtigung der synhospitalen und allohospitalen Arten”

1978 — profesor nadzwyczajny

od 1991 — profesor zwyczajny

Praca zawodowa

1942–1943 — preparator w Inst. Tyfusu Plamistego we Lwowie u profesora R. Weigla
 1949–1950 — nauczyciel w IV Liceum Ogólnokształcącym we Wrocławiu
 1950–1962 — asystent w Muzeum Zoologicznym UWr
 1963–1971 — adiunkt w Zakładzie Parazytologii Ogólnej UWr
 1971 — docent w Zakładzie Parazytologii Ogólnej UWr
 1972–1996 — kierownik Zakładu Parazytologii ogólnej UWr
 1987–1993 — zastępca dyrektora ds. dydaktycznych Instytutu Mikrobiologii UWr
 1981–1984 — członek Komitetu Parazytologii PAN
 1988–1996 — redaktor naczelny *Wiadomości Parazytologicznych*
 1987–1992 — przewodnicząca Wrocławskiego Oddziału PTP
 1976–1984 — członek Komisji Rewizyjnej PTP
 od 1997 — profesor emerytowany

Uczniowie

Doktoraty

Szreter Hanna (1976) — „Zdolności fagocytarne *Trichomonas vaginalis* w aspekcie wzajemnych związków między pierwotniakami a bakteriami”

Lonc Elżbieta (1977) — „Udział niektórych *Lumbricidae*, *Scarabaeidae* i *Hydrophilidae* w rozprzestrzenianiu jaj *Taenia saginata*”

Okulewicz Anna (1977) — „Inwazje nicieni u kosa (*Turdus medula* L.) i drozda śpiewaka (*Turdus philomelos* Br.) z okolic Wrocławia w aspekcie ekologicznym”

Modrzejewska Maria (1984) — „Infestacje wszołów (*Mallophaga*) u bażanta (*Phasianus colchicus* L.) na Dolnym Śląsku”

Habilitacje

Lonc Elżbieta (1989) — „Phenetic classification of *Ricinidae* (*Phthiraptera: Amblycera*)

Okulewicz Anna (1993) — „*Capillarinae* (Nematoda) palearktycznych ptaków

Nagrody i odznaczenia

Indywidualna Nagroda III stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (1976, 1981)
 Nagroda zespołowa III stopnia Ministra Edukacji Narodowej (1988)
 Nagroda indywidualna I stopnia Ministra Edukacji Narodowej (1994)
 Złoty Krzyż Zasługi (1973)
 Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1979)
 Medal Edukacji Narodowej (1993)
 Złoty Medal Uniwersytetu Wrocławskiego (2000)
 Medal Konstantego Janickiego (1997)
 Nagroda Rektora UWr (1972, 1973, 1985)
 Medal „Wzorowej Matki” (1977)

Publikacje zwarte

Złotorzycka J. 1972–1980. Klucze do oznaczania owadów Polski. Część XV. Wszczoły — Mallophaga. Zesz 1–6. PWN, Warszawa.
 Złotorzycka J. 1972. Wszczoły (Mallophaga) ptaków i ssaków udomowionych. Monografie Parazytologiczne nr 7. PWN, Warszawa–Wrocław. 133 ss.
 Złotorzycka J., Eichler Wd., Ludwig H.W. 1974. Taxonomie und Biologie der Mallophagen und Läuse mitteleuropäischer Haus- und Nutztiere. Parasitologische Schriftenreihe Bd. 22, VEB Gustav Fischer Verl., Jena, 160 ss.
 Złotorzycka J., Modrzejewska M. 1988. Katalog Fauny Polski. Część XIX, zesz. 1. Wszczoły Mallophaga., PWN, Warszawa, 223 ss.
 Złotorzycka J. 1989. Trucizny w naszym pożywieniu. PZWL, Warszawa (tłum. na jęz. Polski książki Wd. Eichler „Gift in unserer Nahrung, Kilda Verl”)
 Złotorzycka J. 1990. Katalog Fauny Pasożytniczej Polski, Część IV, Pasożyty ptaków. Zesz. 3. Pasożytnicze stawonogi, PWN, Warszawa, Wrocław, 366 ss.

- Złotorzycka J. 1994. Wszoby (Mallophaga) Część ogólna. Acta Univ. Wratislav. No 1628, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 392 ss.
- Złotorzycka J. 1997. Wszoby (Mallophaga) Część szczegółowa Gonioididae i Philopteridae. Acta Univ. Wratislav. No 1989, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 308 ss.
- Złotorzycka J. (red), Lonc E., Majewska A.C., Okulewicz A., Pojmańska T., Wędrychowicz H. 1999. Słownik parazytologiczny. Polskie Towarzystwo Parazytologiczne, Warszawa, ss 174.
- Lonc E., Złotorzycka J. 1990. Skrypt do ćwiczeń z parazytologii. Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, 152 ss.
- Lonc E., Złotorzycka J. 1994. Zajęcia praktyczne z parazytologii dla studentów biologii. Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, 244 ss.
- Lonc E., Złotorzycka J. 1995. Ćwiczenia z parazytologii dla studentów biologii. Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, 278 ss.
- Lonc E., Złotorzycka J. 2000. Principles of Modern Protozoological Parasitology. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 88 ss.
- Złotorzycka J., Modrzejewska M. 2001. Wszoby (*Mallophaga*). Część szczegółowa Ralliolidae i Pseudonirmidae. Acta Univ. Wratislav. No 2232, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 179 ss.

Elżbieta Lonc
Anna Okulewicz
Instytut Genetyki i Mikrobiologii
Uniwersytet Wrocławski